

Positionering, rol en bijdrage van forensic audits binnen de Vlaamse administratie en lokale besturen

Wim De Naeyer
Manager-auditor

10/10/2017

AUDIT
VLAANDEREN

Agenda

- I. Situering Audit Vlaanderen
- II. Fraud risk governance en rol Audit Vlaanderen
- III. Integriteitsbeleid
- IV. Forensische audits
- V. Enkele voorbeelden

I. **Situering Audit Vlaanderen**

Historiek

- 8 september 2000: oprichting van de entiteit Interne Audit in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.
- 8 december 2000: bevoegdheid voor auditopdrachten in VOI's.
- 16 april 2004: oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA).
- 1 april 2006: operationalisering van IAVA.
- 6 februari 2009: aanpassingen aan oprichtingsbesluit m.b.t. de bevoegdheid en het werkterrein, evenals van de taakstelling van IAVA.
- 1 januari 2014: operationalisering Audit Vlaanderen.

Missie

Audit Vlaanderen heeft als missie:

- een onafhankelijke, objectieve en bekwame partner van de lokale besturen en de Vlaamse administratie te zijn
- bij de beheersing van de financiële, wettelijke en organisatorische risico's,
- om een toegevoegde waarde te creëren bij de uitbouw van een efficiënte, effectieve, ethische en kwaliteitsvolle organisatie.

Werkterrein

- de lokale besturen
    - de gemeenten;
    - de autonome gemeentebedrijven;
    - de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
    - de OCMW-verenigingen titel VIII, hoofdstuk I, van het OCMW-decreet, met uitzondering van de ziekenhuisverenigingen;
    - de provincies;
    - de autonome provinciebedrijven;
  - de Vlaamse overheid
(departementen, IVA's, EVA's met rp en VRT)
- ➔ Meer dan 900 entiteiten

Aansturing

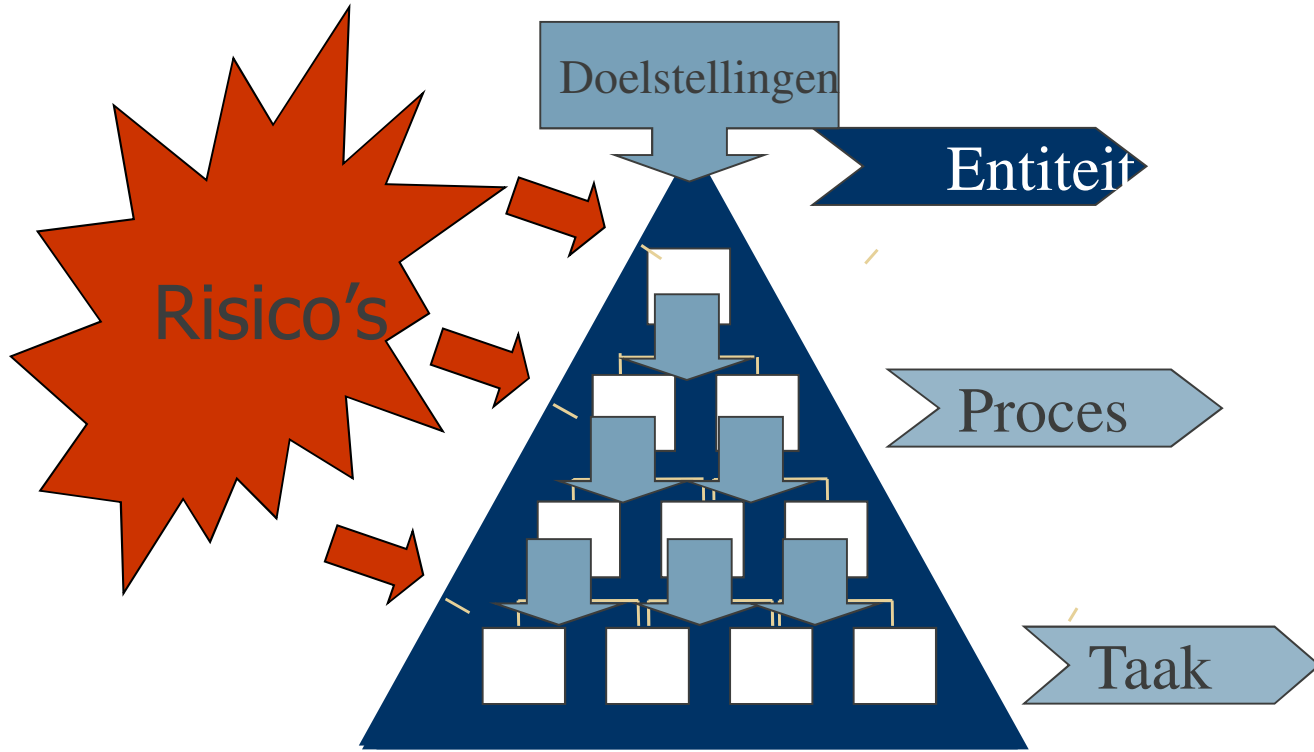
Aansturing door twee auditcomités

Auditcomité Vlaamse overheid	Auditcomité lokale besturen
4 onafhankelijken	4 onafhankelijken
3 personen aangeduid door de Vlaamse Regering	2 VVSG
	1 VVP
	Minister van Binnenlands Bestuur: waarnemer

II. Fraud risk governance en rol Audit Vlaanderen

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99

Verantwoordelijkheden management

- Frauderisicobeheersing moet expliciet deel uitmaken van de globale risicobeheersing van een organisatie
- Frauderisico's hypothekeren het bereiken van de organisatiedoelstellingen
- Management moet frauderisico's binnen de organisatie in kaart brengen
- In functie van deze frauderisico's moet management beheersmaatregelen uitwerken om deze risico's te voorkomen

Kaderdecreet bestuurlijk beleid

Artikel 33:

“De departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen en de extern verzelfstandigde agentschappen staan in voor de interne controle van hun bedrijfsprocessen en activiteiten.

De interne controle is in het bijzonder gericht op:

- het bereiken van de opgelegde doelstellingen en het effectief en efficiënt beheer van risico's;
- de naleving van regelgeving en procedures;
- de betrouwbaarheid van de financiële en beheersrapportering;
- de effectieve en efficiënte werking van de diensten en het efficiënt inzetten van de middelen;
- de bescherming van haar activa en de voorkoming van fraude.”

Gemeente- (art. 99)/Provincie- (art. 99)/OCMW-(art. 98)decreet

“De gemeenten/provincies/OCMW’s staan in voor de interne controle van hun activiteiten. Interne controle is het geheel van maatregelen en procedures die ontworpen zijn om een redelijke zekerheid te verschaffen over:

- 1° het bereiken van de doelstellingen;
- 2° het naleven van wetgeving en procedures;
- 3° de beschikbaarheid van betrouwbare financiële en beheersinformatie;
- 4° het efficiënt en economisch gebruik van middelen;
- 5° de bescherming van activa;
- 6° het voorkomen van fraude.”

Taakstelling Audit Vlaanderen in VA

Art. 34 kaderdecreet bestuurlijk beleid

“§ 1. Audit Vlaanderen evalueert de interne controlesystemen van de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen en de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen, gaat na of ze adequaat zijn en formuleert aanbevelingen tot verbetering daarvan. Zij voert daartoe financiële audits, overeenstemmingsaudits en operationele audits uit en is gemachtigd alle bedrijfsprocessen en activiteiten te onderzoeken.

Audit Vlaanderen is **tevens bevoegd voor het uitvoeren van forensische audits bij de voormelde administratieve entiteiten.**

De Vlaamse regering regelt de oprichting en de interne werking van en het toezicht op deze entiteit.

[...]

Taakstelling Audit Vlaanderen in VA

Art. 34 kaderdecreet bestuurlijk beleid (vervolg)

§ 2. Om zijn bevoegdheid te kunnen uitoefenen, heeft Audit Vlaanderen toegang tot alle informatie en documenten, ongeacht de drager ervan, en tot alle gebouwen, ruimtes en installaties waar taken of bevoegdheden van de Vlaamse administratie worden uitgevoerd. Audit Vlaanderen kan aan ieder personeelslid de inlichtingen vragen die voor de uitvoering van zijn opdrachten nodig worden geacht. Ieder personeelslid is ertoe gehouden op een volledige wijze te antwoorden en alle relevante informatie en documenten te verstrekken.

§ 3. Elk personeelslid heeft het recht om Audit Vlaanderen rechtstreeks op de hoogte te brengen van onregelmatigheden die hij in de uitoefening van zijn functie vaststelt.”

Taakstelling Audit Vlaanderen in LB

Art. 265 van het Gemeentedecreet (en identieke aanpassingen in Provincie- en OCMW-decreet)

“In elke gemeente en in elk autonoom gemeentebedrijf zal periodiek een externe audit plaatsvinden. Deze audit wordt uitgevoerd door de entiteit Audit Vlaanderen, vermeld in artikel 34, §1, van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003.

Audit Vlaanderen evalueert de interne controlesystemen, gaat na of ze adequaat zijn en formuleert aanbevelingen tot verbetering daarvan. Deze entiteit voert daartoe financiële audits, overeenstemmingsaudits en operationele audits uit en is gemachtigd alle bedrijfsprocessen en activiteiten te onderzoeken.

Audit Vlaanderen is tevens bevoegd voor het uitvoeren van forensische audits bij de voormelde besturen.”

Taakstelling Audit Vlaanderen in LB

Art. 267 van het Gemeentedecreet (en identieke aanpassingen in Provincie- en OCMW-decreet)

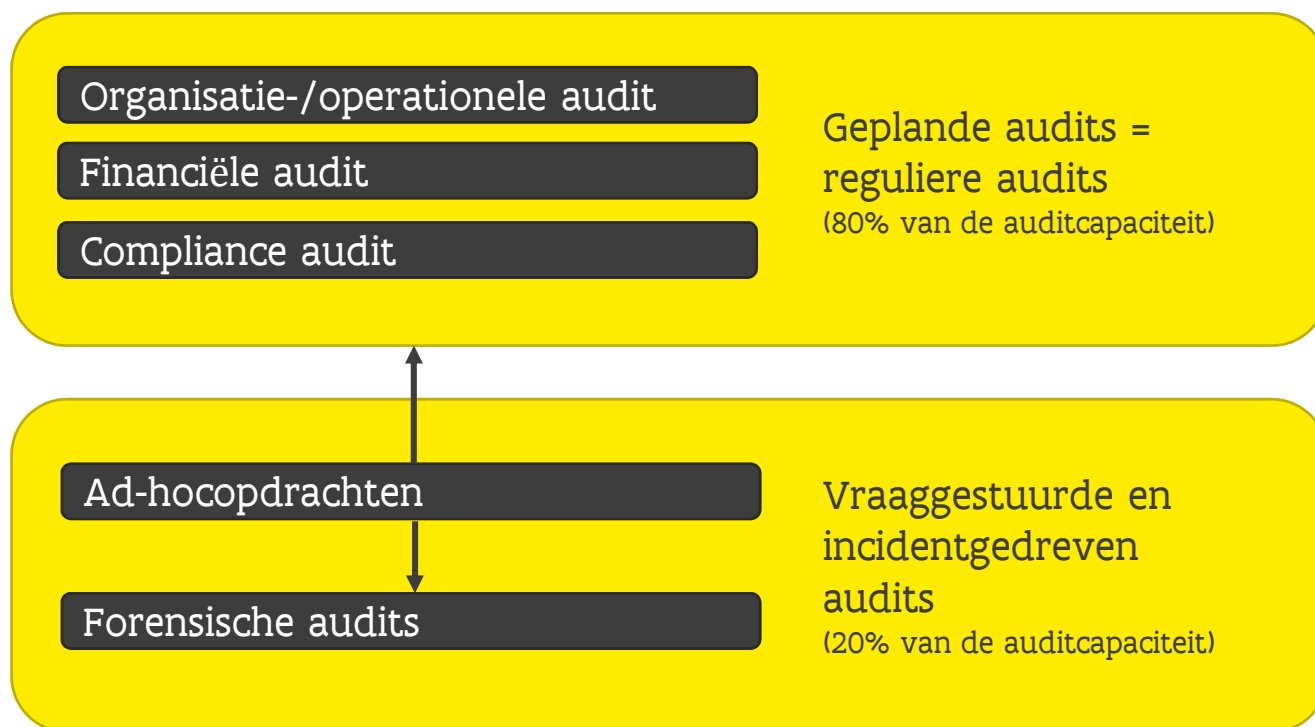
“Om zijn bevoegdheid te kunnen uitoefenen, heeft Audit Vlaanderen toegang tot alle informatie en documenten, ongeacht de drager ervan, en tot alle gebouwen, ruimtes en installaties waar taken worden uitgevoerd van de besturen, vermeld in artikel 265.

Audit Vlaanderen kan aan ieder personeelslid de inlichtingen vragen die voor de uitvoering van zijn opdrachten nodig worden geacht. Ieder personeelslid is ertoe gehouden zo snel mogelijk en zonder voorafgaande machtiging op een volledige wijze te antwoorden en alle relevante informatie en documenten te verstrekken.”

Taakstelling Audit Vlaanderen

Evaluatie van het interne controlesysteem via:

1. AUDIT VLAANDEREN

III. Integriteitsbeleid

Volwaardig integriteitsbeleid

- Elke fraude is een integriteitsschending => fraud risk management maakt deel uit van een integriteitsbeleid
- Gestructureerde aanpak
doel: onregelmatigheden, normvervaging en laakbare praktijken voorkomen en detecteren

3 pijlers in integriteitsbeleid

3 pijlers:

- Preventie
- Detectie
- Reactie/sanctie
(curatief)

Combinatie: stimuleren
en controleren
(soft & hard law)

Evenredige aandacht
voor 3 pijlers in
integriteitsbeleid

1. AUDIT VLAANDEREN

IV. Forensische audits

Vooronderzoek

Indien:

- ontvangen klachten/meldingen (onregelmatigheden)
- indicaties van onregelmatigheden bij het uitvoeren van “reguliere” audits

→ vooronderzoek wordt gestart

Vooronderzoek

- Vooronderzoek
nagaan of de melding(en) en/of vermoedens van malversaties degelijk onderbouwd zijn en steunen op betrouwbare aanknopingspunten
- Trapsgewijze inschatting van de aanvraag:
  - Is de aangeleverde informatie betrouwbaar?
  - Is een forensische audit noodzakelijk?
  - Is onmiddellijke opstart van een forensische audit vereist?

Opstarten forensische audits

- Bij twijfel of bij indicaties van mogelijke onregelmatigheden, kan door Audit Vlaanderen een forensische audit worden opgestart
- Vermijden dat er geen onderzoek wordt ingesteld of dat onderzoek wordt gevoerd door personen die niet over de vereiste deskundigheid, onafhankelijkheid of onpartijdigheid beschikken
- Indien forensische audit uitwijst dat een misdrijf of een mogelijk misdrijf werd gepleegd, wordt parket/CDBC steeds ingelicht door Audit Vlaanderen

Uitvoeren forensische audit

Wat?

- Geheel van activiteiten bestaande uit het verzamelen, controleren, bewerken, analyseren van en rapporteren over gegevens met het oog op waarheidsbevinding en/of bewijsvoering
- Dient uitgevoerd te worden binnen een geijkt referentiekader op het terrein van juridisch/financiële geschillen en/of onregelmatigheden (waaronder fraude)

Rapportering

- Op een objectieve wijze meedelen van de vastgestelde feiten en eventueel gepleegde inbreuken
- In kaart brengen van tekortkomingen in ICS/systeem van organisatiebeheersing en formuleren van aanbevelingen
- Het rapport moet de bevoegde personen toelaten de nodige maatregelen te treffen, een herhaling van de feiten te voorkomen en de belangen van de organisatie te vrijwaren.

Rapportering

Indien (mogelijk) een misdrijf werd gepleegd:

- exemplaar van het rapport wordt doorgestuurd aan parket of CDBC
- aan geauditeerde entiteit wordt geadviseerd zich burgerlijke partij te stellen

Kennisopbouw Audit Vlaanderen

- Forensische audit vereist specifieke vaardigheden, kennis en geijkt referentiekader
- Audit Vlaanderen heeft deskundigheid opgebouwd door opleiding en ervaring en beschikt momenteel over een competentiecentrum met individuele specialisaties (8 ervaren forensic auditoren + 1 auditor in opleiding)
- Stimuleren tot het behalen van vaktechnische certificaten Certified Fraud Examiner (ACFE), Registered Forensic Auditor (IFA) en/of Masterclass Fraud Auditing (AMS)

**Vlaamse
overheid**

Wim De Naeyer
wim.denaeyer@vlaanderen.be

www.auditvlaanderen.be

27/10/2017

**AUDIT
VLAANDEREN**